

Тюбешу

Федерация Советни председатели бла Къабарты-Малкъарны Башчысы республиканы социал-экономика айныуучу амалларын сюзегенде

Валентина Матвиенко Юрий Кокко бла тюбешгенди эмда аны бла регионуну социал-экономика айныуучу баш жолларын сюзегенди. РФ-ни Федерал Жыйылууну Федерация Советини председатели республика бийлиги ахырына не керюмдюле бла жуууклашканын сорганды, регион бюджет кылай толтурулганына, экономиканы баш магъаналы бөлүмлери

не халда болганына эс бурганды. КЪМР-ни Башчысы Валентина Матвиенкога перинатал араны кзурулушунда республикага тутучулук этгени ючюн жюрек ыразылыгын билдиргенди, Федерация Советини таматасына ол объект сексенден аслам процентте хазыр болганын билдиргенди. «Шендюго заманга келиш-

ген жангы перинатал ара келир тёленини сауклукарлыгын сакълауда бек магъаналыды», деп, Валентина Матвиенко экономиканы айныуучу кыйгысын этген кезиуде регионда жашаганына жашау болумларын унутурга жарамаганын айырып айтканды.

РФ-ни Федерал Жыйылууну Федерация Советини пресс-службасы.

КОНФЕРЕНЦИЯ

Аны жыр хазнасы таркыймаз

Тюне Шимал Кавказны Искусстволарны кырал институтунда КЪМР-ни, КЪЧР-ни да халк артисти Отарланы Омарны 100-жылдыгына аталган тюбешуни чегинде «Песенное наследство Омара Отарова» деген республиканы илиму-теория конференция болганды.

Жыйылууну институту илиму жаны бла профессор профессор Эфендилян Фудачанды. Ол Омарны бусагатадагы, келик тёлөгөндө жарарча иш бла кюрегенин, халкыбызны тарыхында ол сакълаган жырларына магъаналары кылай бир бийик болганын айтканды.

«Биз бла сөз Къабарты-Малкъарны Культура министрствосунда профессионал искусство эм художестолу билим беруу бөлүмю таматасы Рамет Пачева берилгенди. Ол, жырчыны иги танынчы, багъалаганын, бир ненича керө койгондо кызыкка болганын айтып, юбилей жыйылууна зинта да кыралыкчыларын чертгенди. Жырчыны жашау эм чыгармачылык жолуну юсюндө баш докладын филология илимдары доктору, профессор Эфендилян Салих этгенди. Ол Отарланы Омарны кыйын кवादарыны, бу шахмату адамга жалган шагъатла табылып, он жылы сибирлик болуп турганын айтып, тынгылаганын мухалыктыкты кыйргенди. Аны бла бирге Омар таукелики жырчысы болганын, бийик шахмату бир зат да жыгъалмазына иянарыкты тиийлисин да улпу эткемлик да эсертгенди.

Республиканы Жазуучулары союзуну правленини председатели Бейпаланы Муталип а озган ючюн 70-чи жылдарында илим-излем институту улпу фольклор-этнография экспедициясы бла Къарачай-Черкесде Омарны кырандышы Исмайыл бла бирге болганын, анда Къарачайны кыарты, жашы да айткылык жырчылыкты берген намысны, сыйны юсюндө айтканды эм анга атап тизген намуусундан

бир юзюгон окутуганды. Жангы Малквар элден устаз Жюлайаны Марина докладына «Халкымы ажайып ауазы» деп атаганды. Анда Отар улуну чыгармачылык жолуну юсюндө айтканды. «Жыры бары – жолу бар», «Сөз – кюмшю, жыр – алтын» деген нарт сөзлени да хайырлап, тынгылаганын айтканды. Бирден айрылганын эки ангыламы – Омарны бла малквар халк жыры – бизни тарых жолубузда магъаналарын эсертгенди.

БРОФОР-ни сыйлы артисти Билял Каширгов дуниядан кеткен тегини юсюндө биринчи анасы – айткылык кюбузчу Кураца Каширговдан эшиткенди, ала бир бирлерин 1938 жылдан бери танышканын, кеси уа аны бла таулупа сюргондон кыйтандан сора танышканын, андан ары, Омарны ахыр юкюлерин дери, ала бир бирден айрылганын айтканды. Жырчыны жашаууну юсюндө халпарай, аны чынты таулуп болганын, арбазында мал тутканын да белгилегенди. Башыле, Басхан аууунда да шукууну биргесине көп айланганын сыйоп сакъынганды. Назмууну Муускуланы Сакинат, аны эгечи Зарипт бла кыошулукта жашап, Омарны сабий заманында таныганын, жырчыны эплиени арасында намысы-сыйы кылай бийик болганын, ол тегерегиндегилик

КЕРТИЛАНЫ Сакинат.

Билгилер

КЪМР-ни Парламентини депутатларыны эслерине 2016 жылда 27 октябрьде Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини кезиулю жыйылуу боллукду. Ол сагъат онда башланаркыды. КЪМР-ни Парламентини пресс-службасы.

ПАРЛАМЕНТ

Жолланы халларына контролну кыатыландырырга

КЪМР-ни Парламентини президиумуну кезиулю жыйылуунда депутатла 15 проектке кыарганды. Аслам эс «Къабарты-Малкъарда автомобиль жолланы сакълау эмда аланы техника болумларын игилендируону мадорлары» деген проектке берилгенди. Ол Промышленность, транспорт, саяз эм жол мюлк жаны бла комитетини башламчылыгы бла сюзюлгенди.

КЪМР-ни Жол мюлк жаны бла управленисыны башчысы Валерий Кунижев келтирген шартлага кере, 2016 жылда жолланы тапландырылганы 1583,2 миллион сом белгиленинди. Ол санда федерал бюджеттен – 308 миллион. Жылы алындан бери регион магъаналы жолланы жангыртууга 31,2 миллион сом кыоратылганды. Ол санда Залукожае-Зольское-Белоканенка жолда, аны узунлугу 2,3 километрге, 9,7 миллион сом багысы жумушла тамамланганды.

Доклады айтканыча, регион жолланы халларын сакълауу чеклеринде этилген

келишимлеге тийишлиликте 316,9 миллион сом багысы тапландырыуу ишле толтурулганды. Ол санда ямочный ремонт бардырылганды, киркичтик кетерилгенди, разметка салынганды. Управление кыоркуусулукуну жалчытууга баш магъан береди. Жолдан жауу этере жаракан жерлени кзураууну жангы миллет стандартларына кере, ала эки тюрлю боюу бла белгиленилде, школаны тииресинде уа сары эм ак тюрсюню этиледиле.

Валерий Кунижев жууук заманда толтурурга белгилениген ишлени юсюндөндө айтканды. Жылы ахырына дери жолда жюрюуге кыатышканы кыоркуусулуктары сакълар мураг бла жол белгиле салдырырга, темир чадиле орнатырга план барды. Алай жолланы техника болумларын игилендирууге буругун жумушлагы да кыармай, регионда аланы асламы тардыла, машинала тыгъысыз ётамалдыла. КЪМР-де битену кыоркуулагы аланы жолдан 44

процентти келишери. «Республикада жолланы узунлугу 12 миллион квадрат метрди. Аланы керекли даражада тутар ючюн, хар жылдан да, бек аздан, миллион квадрат метрин жангытырга керекди», дегенди ол. Келир жылдан а Управление аны халларын жоруулагы келишдируу жумушлагы белгилениген аханы 20 процентте кёбейтирге мурагтыла. «Алай бла келир жыл бу жумушлагы 1,5 миллиард сом кыоратылгыды», дегенди ол. Ахыры 2-чи бетгеде.

Эп мюлк

Керюмдюле – былтырдан иги

Къабарты-Малкъарда бийлиги озган тогуз айын эп мюлк сферда 30 миллиард сом багысы чаклы бир продукция чыгарылганды. Ол а былтырны бу кезиуюдөн 4,7 процентте асламды, деп билдиргенди КЪМР-ни статистика эсзеле чыгаруучу ведомствосундан. Алай да, отык кезиуде 238,4 минг тонна мирзеу жыйылганды, ол озган жылдан эсе 21,8 процентте көпю. Нартохден – 334,4 чеплеуден – 31,7, тахта кететледен – 311,3 эмда картофдан – 212,9

минг тонна алынганды. Картоф былтыр тенги бир ёдорюлөгөн эсе, сёз ючюн, чеплеу а 2,2 керге аслам битгенди. Эп мюлк организацилалда, орта эсеп бла алып терегенде, бир ийнекден 3649 минг литр сют саулганды. Сёз ючюн, былтыр ол жаланда 3483 литр бола эди. Бир тауукдан а 177 жумуртка алынганды.

МАГОМЕТЛАНЫ Солейман.

Бу сейирли

Урушуну замандан бери сакъланган бомба

Нальчикке Киров аты ормандо барганын кзурулуш ишлени кезиууде 250 килограмм ауурлугу болгон аны бомба табылганды. Аны адомга кюркууусу этереге Ростов шахардан эни устала чакырылганды. Тюне Донну Халкны кыйын болумдан сакълау жаны бла министрствосуну културучу арасына бла Къабарты-Малкъарны бийли бөлүмюно келечилери бомбаны эни жерге чыгарып, кюркууусу тийреде чадыргандыла.

Усталу белгилегенлерине кере, ол жер тибюнде Улуу Ата журт урушуну кезиуюдөн бери, 70 жылдан артук заманни, турганды.

Кышда да арбазында голле ёседиле

Псынабо элде жылууну азулу хайраларында онгары болгон эни иели юй сюегенди. Биллай жашау журт республикабызда биринчи ишлеведи.

Аны кзурулушун бардырылганы жангы амалланы хайранлангандыла. Ормандо кюз орты болгонлыкка, юйно орбазы жашил битимле бла жасалгыды, парникке бодыраган ёседиле. Жангы юйно иеси Тюрдөн кёчюн келген черкеселенди. Ол Ата журтуну ма келип, сюйгөн ишимиз кзурап, насыймы тапдым, дейди.

Юйно мурадорунан бошоп башына дери бичимин жарашдырырга, кылдай кзурулуш керекле хайрандырырга тийишленин белгилерге да Нальчиккен архитектор Аслам Бидов кырылганды. Ол чертегинча, жангы журтуну кулушунда жылуу беруге бла отулууда хауаны тазалауга бирси юйленд эсе бек керге аз кюч кыоратылды. Ол утуй, ай ийини иеси хауасын тышыча чыгарып кезиуде, аны орунуна келик таза хауа жетими процентте жылынын кирирча этилгенди.

Бусагатада юйно кзурулушуну ахыр ишлери, тизгинин жыйыу, тазалау жумушлары бора турмады. Аны уллу верондасы окумуна кышда да сабат ёсен чибжи эм гол битимлени бузлатмай сакълау кзурапганды.

КЪАПЛАЛАНЫ Марзият.

БАШЛАМЧЫЛЫКЪ

Жангы проект Кязимге жораланады

«Къайсыннга жоо атам» фонд кесини ахшы, магъаналы ишлери бла кенг белгиледи. Бу кюнедө ол падыга бир жангы проектин кыюлга алганды, акылман Кязимни атын ёмюрюк этер мурагтады.

Проектини ишчи аты «Малкъарны алтын сыбызгысы» депди. Анга керге поэти жашауун эм чыгармачылыгынын кергозтген мемориал комплекс кыраллыкты. Ол юч тюрлю ат бла белгилениди: «Азат жолу», «Азат жолу», «Ийман жолу». Аны «Жети жаны», «Жети жери», «Жети жолу» боллукду.

Эсертмени архитектура кесиги төрт жангыды. Ал бетинде «Малкъарны алтын сыбызгысы – золота свирель Балкарини» деген жазыуу боллукду. Төрт кыаргыгасында да Кзырандан сурала эмда акылманна тизмиларында токтосан тогузууу жазылкыдыла. Мурдорунна бызынга таш орнатылгыды. Аны бетинде 1917 жылга дери Меккага барып хаж кылганын атыры жазылкыдыла. Эсертмеле Бызынгы, Хопам, Малквар, Огъары Чегем, Огъа-

ры Басхан, Кичибалык элпед, кюношу Ингуштини, Шимал Осекия-Аланин, Чечен, Дагъыстан республикалада Шаркъ кыралыда, Меккада эмда Орта Азияда да орнатылгыдыла.

Экинчи жолу – Шыкы, Къара-Суу, Бабугент, Къашхатау, Герпегеж, Хасанин, Нальчик, Юночюносу уа Долинскиде Асанланы Виталийни бла Гузалины Маликин проектерини керө ишлени кыраллыкты. Аны юсюндө онугуа КЪМР-ни биринчи Президентини Валерий Кокко кзулулукта ишлегенинде кыол салганы эди.

«Къайсыннга жоо атам» фонд аны бла байлалы ишчи кыуауну кырады. Анга архитекторла, поэтле, башхала да ыразылыкларына керө кыатышырыктыдыла. Проект жашауда бардырылып башланганын, хар ким кесини орунун билдиргенге да эркинд. Сорлуугу болган а «Къайсыннга жоо атам» фондуну председатели Тетулан Хасиде: 8-928-708-26-06 телефон номер бла сөлөшип, топу халар билер боллукду.

ХОПЛАЛАНЫ Марзият.

Жазыпыу – 2017

«Заман» – сизни газетигизди

Хурметли жамуат!

Сиз республикабызда тамамланган ишлени юсюндөндө тоху хатар азыргыга сюе эсегиз;

Сиз ёз халкфыгызыны адамы болганыгызыны дайым сезегилей турурга излей эсегиз;

Сиз малкварлымыны тарыхдарыны, култураларыны, тегерелерини эмда адетлерини, аланы боюнгоноуу жашауларыны, жетишимилерини эм проблемаларыны юсюндөндө кёбюрек бичирге ишине эсегиз – «ЗАМАН» ГАЗЕТИГЕ ЖАЗЫЛЫГЫЗ.

Аны бетлеринде сиз кёп сейирлик затла табарыксыз, ол хар юйюрге да керек болганына тоююрюкюкюз.

Бизин индексибиз – 51532

2 Жолланы халларына контролну кыатыландырырга

Ахыры. Алып 1-чи беттеди.

Жыйлында машиналары ауурлыкларын тереги жаны бля кыарыа контролду толтурулмагына белгиленгенди, ол жаны бля энчи пунктла кыуралмагандыла. Алай, Кунижев айтханыча, машиналары ауурлыкларын өнөчлөнгөн пунктланы орнотууну юсюнден вопрос сызгыледди.

Парламенттеги жолланы тапандырыу жаны бля предложение бергендиле. Депутатланы арчалы жолланы ишлетгенде

аланы качестовну тинти турурга, контролну кыатыландырырга, бюджетте организацияла, подяе журукланы толтурурга болуу эгерде кереклиги чертгендиле. Бу мадарла жолланы сакларга, бюджет ахчаны аырга онг берликдиле.

Промышленность, транспорт, сөзөз эм жол молк жаны бля комитетни башчысы Владимир Гугов Ставрополь крайны сынауу бля шагырылганын чактырганды. Анда кырал жол кыруулш аралыгыла кыуралганды.

КыМР-ни Парламенти-ни спикерини орунбасары Жанатайланы Салим Чегем районда жолланы халларына эс бурганды, ала бля уа туристе, элдеде жашагыанла да хайырландыла. Аграр-ной политика, экология,

табийгатыны хайырлануу эм жер халла жаны бля комитетни башчысы Мокь-аланы Кемал а кыоранчылы оспердинде айтханды. Ол республикада жолланы ишлетге битеу ресурслар болганынын чертгенди, алай кыруулш бардырылганда кыоранчла, башка регионладача, уллу нек болганынын аныгалаган кыймынды, деп кыошханды.

Спикерини орунбасары Натби Бозиев а Управлениени тендерлине эм конурсланы ачык бардырырга чактырганды.

КыМР-ни Парламенти пресс-службасы.

МАГЪАНАЛЫ ТЕМА

Налогла казнаны байыкыландырадыла

Жаны кылдан башлап жер эм жеринден тедирлимеген объекте ючюн налог аланы кадраст (кырал) багырларына кере тленкирици. Алай тергеуе бардырылганда кемчиликте этилен эсе, аланы тюзотере онг бармыды, жыйлыган ахча кыайры кыораттылыкды? РФ-ни Кадростр службасыны КыМР-де Управлениасыны землеустройствосу, мониторинг эм кадраст багыла жаны бля бляюноу таматасы Кулбайланы Марик-ден жаны законну энчикликерин аныгыларын тизгенди.

Жер эмда жеринден тедирлимеген объекте ючюн налогу аланы кадраст багырларына кере тлеуюну юсюенден закон бытыр кыайлы керюленди. Бизни газет окчуу-чугагы жыйлыган ахча кыайры кыораттылыктын айтсагы эди.

- Налогла барысы да бюджетлини толтурдыла: федерал, регион, муниципал. Сөз ючюн, жер налог эгни кесинде кылады, жеринден тедирлимеген объекте ючюн а - федерал казнага өтюрюленди. Андан ахча регионлага коммуналка-ципланы, жашуу фонду тапандырылгы, башка жумушлага юлөшинди.

Бюджетни юсюенден пра-

жашуу журтланы, кепюр-лени, жолланы, энергетика комплексни эм кеп башка магъаналы кыруулшлага.

- Кадраст багырлары тох-ташырганда бир методика бармыды?

- Асламында тенгештириу мадар хайырланады. Баш-хача айтханды, бирча участ-каны кадраст багырлары рынокда орталык өлчөмге кере саналгыр болушкыду. Алай жер коммерциалы мура-бля хайырланыла эсе уа, аны багырсы файдалы мадар бля саналады. Тергеуе эти-генде участкадан кыалай бир фойда тошоере болушуге эсе алынды.

Алай жер юлош башхала-дан энчи, бирине да ушаймай эсе уа, аны багырсын тох-ташырды кыоранчы мадар хайырланады. Ол участка бир торлоу фойда келтирмесе, рынокда кыалай бир тургыанын юсюенден шартла жок эсе эте этиди. Алай бу кезириде, бир нечча энчиклини эсе алыр-гыга керекди: жер юлошню тиорисинде инфраструктура объекте, жол болганыларны бля кыалганыларын, жерни

тымлыгынын, аны категори-ясны эм башхаланы.

Жерлини кадраст багыр-лары не мураст бля тох-ташырылганда деп соруучу-ду. Ол регионда битеу жер фонду юсюенден тоз шар-ла жаны жыгышдыргы ючюн бардырылганды. Андан сора да, приватизация эти-лген юлошенин, кыруулш хар беш жылдан бардырыла-ды. Бу болганын ичинде уа багырла торленмеди. Битеу бу шартла Россрестри сайтында басмаланылды.

- Тергеуе кемчиликте бля бардырылганда аны тюзотере онг бармыды?

- Кертиди, бу иш улу болганы эмда оцентлик кер-рекли даражда ишлемегилери ючюн жангычлыла этилтире болушкыду. Ол а халкыны кыоалыгына себеплик этмей кыоракты тюрюлойдю. Таргытуялары, даулашаланы азайтыр ючюн а, хар хим да, Россрестре

келип, аны илгинеде бол-гын жерни, мекямы да кадраст багырсы кыалай саналганын аныгылар-ны излере болушкыду.

Жерни иеси жалынчак-сы эс оцентикте барырга да эркинди. Шартла бир бирлерине келимчи эсе, наложу өлчөмни жусюенден тохтандырыну юсюенден дау этилтире болушкыду. Ичи кырал багырсы тох-ташырдыгыны алты ай озмаган эсе, Россрестри жер-жерли комиссиясына келтирге керекти. Биргеизге эзелеление паспорт эмда жер кимни илгинеде бол-ганына шагъатылык этген документ, жалынчаксы оцентикни тергеулерини келтирге тиийлиши.

Ушакны ТИКАЛАНЫ Фатима бардырганды.

Эки республиканы чегинде – контрол пункт Шимал Осетияны бля Кыбар-ты-Малклары чеклеринде транспортка контрол этерик пункт кыраллыкды. Алай оную Владикав-казда РФ-ни транспорт министрини орунбасары Николай Асаулу бля РСО-Аланианы правительствосуну председатели Таймурз Тускаевни тобуешулеринде этилгенди.

Бусагытта Осетияны юсо бля жок эмда адамла ташуучу машинала кеп санда өтедиле. Аны себепли транспор-ту жер-жерлини араларында жо-рюегенин халкыла аралы жоруклары кыалай сакыланганына контрол этуюно кючлендирге керекди, деген хыйсапдан этилгенди ол оную.

Чеченде 250 минг туристни алырга хазырдыла Италияны Верона шахарында болган 5-чи Евразиялы форумда Грозныйн мэри Муслим Хучиев ту-ристлини саны жыл сайын кепден-кеп болу багырны республикада ыра-хотлык сакыланганына толу шагъ-атлык этеди, деп чертгенди. «Бийыл республика тыш кыралладан, Россей-ни кеп шахарларындан да 200-250 минг адамга кыоакбайлык этере хазырды», деп кыошханды ол.

Кыарачай-Черкесде кыыш кезиге жолланы тапандырадыла «Архыз» турист-рекреация комп-лексеге элген федерал авто-мобиль жолу Кыр-бир кесеклеринде ремонт ишле бистир бардыла. Ала тапандырылсала, туристге бери келтире тынчтык болушкыду, кур-ортта жюкле ташууну да тийгыз-сы эмда кыоркуусуз этере кючлөн келликди.

Дасууз эмда Тебен Ермоловка элде-уа автобуса тохтуучу 13 жерни жонгыртыркыдыла, керек болгон жерде уа жонгырларын да ишлер-ки-де.

Тутмакыла эл молк бля кюреширкидиле Шимал Осетияны башчыры ФУФСИН-нге молла туурга эмда битимле өсдюрюрге жерле блюрге айтдыла. Алай бля тутмакыла турган учрежденияланы эт, картоф эмда тарх-а кетге тле жалчытууну илгилдирюу умут барды. Региону башчысы Ва-чеслав Битаров УФСИН-ни таматасы Юрий Емельянов бля тобуешуюнду.

Чемерлик

Ала тикген келин жыйрыкыла бири биринден энчидиле

Шаханланы Фаризат бля Шахманланы Гуль-нара КыМР-ну дизайн колледжин жыйырма жыл мындан алыла бош-гандыла. Кеслери да окутуучу заманларында танышкандыла. Андан бери шүөхүлкэ журю-тоу келеди. Ишлеген да бирге этедиле. Милет накышла салып, тишируу чепкенле, өрге эмда тебен жанла, келин жыйрыкыла тигедила. Ала этген ишени бири башхасына ушамайды. Накышлары да - бири биринден энчи. Аны ай-ханым, келин жыйрык-тиджила эсе, ол жангыр-сы, алай экинчиси жок-ду.

Таулу тишируула мил-лет оюулары этрегиле-рини табар ючюн кеп киталпага кыардыла, Интернет бля да ишлей-ди.

- Бизни халкыбызда сейрлик накышыла, бо-ула да болгандыла. Аны, насыхка, кепюле. Аны торлю чырмаулык эсе-мейбиз. Кертиди, эр киши чепкенле тикмейбиз. Бизге республикада ка-феледен, тюкленден да келип, формала тиге-рибизни тастейбиз. Бу-сагытта мастерскоюбуз тарыхчы этеди. Аны себепли ишбизде ишлей-биз. Бара баргында, бир онг табыт, кенгирти ма-дар да этредеги, ишлерге

ыразылыклары болганы-ны алыргады мурал-тыбыз. Алай бусагытта окуяна бизден юйериге сюйенелге угвай демей-биз. Нех дегенде тойлар-ны, хар конде да кьерча накышла салган чеп-кенли бусагытдагы жаш тило бек сюеди. Биз кесибиз да башка устададан юйериге тил-ексы. Сөз ючюн, Би-кыарукыны Жансурут, Абайлы Зоя Гырanchа ж-уулукыла тигедила. Ала-ны кесперни мастерско-йлары барды. Аламы накыш- салууларына тошююр-бо су деп турабыз», дегенди Шаханланы Фаризат.

Ала ишлери Нальчик-де Пушкин атлы орман-да, 97-чи номерли юйде бар-дырадыла. Аладан юй-ериге сюйенгени да ары чакырылды. Сина-убуздан бек ыразы болуп юлош этерикбиз, дейди.

ХОЛЛАНЫ Марзип-СУРАТА. Шаханланы Гульнара кеслери тикген келин жыйрыкыла. Сурат авторду.

АСКЕРГЕ ЧАКЫРЫУ

Граждан борчларын толтурган жашларыбызга жашауда умлу онгла ачыладыла

- Мухсин Хасанович, чакырыу башангыны айтуу жуюук озганды. Республикадан аскерге нечча жаш ашырылыкды?

- Законлага кере, кюз арты чакырыу 1 октябрьден 31 декабрьге дери бардыры-лады. Биюнолкоде битеу районлада да комиссияла ишлейди, алага районна-ны таматарлы башчылык этедиле.

Кыбарты-Малк-бардан аскерге 700 жаш барлык-ды. Ала торлоу-торлоу бля-люлеге ашырылыкдыла, алай асламы Кыоруулу министрствонун аскерле-рини, Аскер-тензи флотка, Миллет гардынга тошери-кидиле. Жашларыбыз кы-ралны кыайсы субъектинде да барырга болушкыду, ол саканда кесибизде кыларга, Запад Сибирге, Уралга, Узак Востокта да, башка жерледе да.

- Балый флотка «Кыбар-ты-Малк» деген кеме барды, ары уа чакыры-лыкмындыла?

- Анда бизни республика-дан төрт адам кыулук эте-ди, алай биюнолкоде анда реорганзация жумушла тамамландыла: аскерликне контракт бля кыулук этиге кепюрюленди. Аны ючюн бийыл Балтый флотка чакы-рыу жоктуд, алай Шош океан флотка тошере уа болушкыду.

- Аны ичинде комис-сариятланда неча аскерге барган жаш адамдан, аланы ата-аналарында таргытуя келгендиле?

- Комиссияда тиий-ли даражда ишлейди, бизден неча ата-аналардан алага эсгериле, таргыту-яла жоктуды. Биринчи беш кыуамуну уа 20 октябрьде ашырганыбыз. Аны дери уа хар районлада да чакы-рыу комиссияла улуу ш-та мамлажандыла: жашланы саулуклары тинтенди, оспороча баруу неча кер-еде эркин этуу жаны бля оюулары чыгаргандыла.

- Аларгакыла жашла-рыбызны саулуклары ар-

Октябрын ал кюле-ринде Кыбарты-Малк-кырады, битеу Россей-дегача, кыралны Сау-уатланын кючлерине чакырыу башланганды. Бу кампания кы-лай берганыны, бизни жашла кыайсы аскер бляюмледе кыулук этериклерин юсюенден КыМР-ни аскер комиссары Мухсин Собирлов бля ушак этенбиз.

тыкты доно болмагыналары, ауруула жайгынанлары бек жарактамын. Биюнолкоде уа хал кыалайды?

- Жаз башы эм кюз арты чакырылганын кезиуонде ачыкыланган шартланы тенгештирип, эзелте чыга-рычуубуз. Аны ючюн жаш адамларыбыз саулуклу болганыларын, бизде болум кыралны башха субъекте-ринден ичи жанына торлен-генин шарт айттылыкмын.

Реформага кере, граждан кыулук этере эркилик берилгенди. Биз-ни жашла уа альтернатива амалны сайламыдыла неча барысы да Саууатланын буюмеге тошерегенин сюе-ди?

- Айтханыча, кюз арты чакырылганда аскерге 700 жаш барды, алай аландан граждан кыулук этиую уа жаладада бирелен сайлаганды. Сау-уатланын коночче чакырыу бля 12 ай кыулук эти эсе, граждан службада уа - 18 ай. Анга илемле кыаты болган-дында да айттырк эдим. Сөз ючюн, жаш тошюн уч-редженинда изнамны буса, чакырыу комиссия, онуюн торлендирип, аны аскерге жиберирге эркинди.

Дагында граждан кыул-уктуну сайлагырылыкыга, жашаган регионда кыал-май, Россейни кыайсы субъектинде да тошере болуш-кыду, сөз ючюн, Сибирге, Узак Востокта башка жерледе да башында сакылган жаш а-скерлерююга диспансер

де санитар болуп ишлеркиди. Ала арта право изнамны саклаучу структурада ишлерге уа болушкыду.

- Аскерге кыулук этген жашпача?

- Санитар усталыкыга юй-ерини, аскерде кыулук эти-ую энчикликерин билмеге эсе, аны ише алырлык де-висиз?

- Аларгакыла Кавказ регионлада чакырыу бол-гандыла. Бу хал торлен-гендими?

- Бизни республикада ол бир заманда да болмагы-нады. Хау, бир кезиуде на-рийд азайтылган эди, алай аны сылтауды кепюле, ол санда демография бля да байланыды. Бирте излен-герича, анда политика ниетле жоктуды.

Арт жылдада аскерге чакы-рылган жашланы саны кыюегенлей барды. Анга уа республиканы Башчысы улуу себеплик этгенди. Биюно-лкоде бизни жашларыбызны юсюенден коночдиледеп махтуу себеле келеди, ата-аналарды алыгышла, ырыз-лык писмола, грамотала бериледи. Жаш аскер-чирибиз да бу иги төрөни аныгыры бардырыла деп ушакчам.

де санитар болуп ишлеркиди. Ала арта право изнамны саклаучу структурада ишлерге уа болушкыду.

- Аскерге кыулук этген жашпача?

- Санитар усталыкыга юй-ерини, аскерде кыулук эти-ую энчикликерин билмеге эсе, аны ише алырлык де-висиз?

- Аларгакыла Кавказ регионлада чакырыу бол-гандыла. Бу хал торлен-гендими?

- Бизни республикада ол бир заманда да болмагы-нады. Хау, бир кезиуде на-рийд азайтылган эди, алай аны сылтауды кепюле, ол санда демография бля да байланыды. Бирте излен-герича, анда политика ниетле жоктуды.

Арт жылдада аскерге чакы-рылган жашланы саны кыюегенлей барды. Анга уа республиканы Башчысы улуу себеплик этгенди. Биюно-лкоде бизни жашларыбызны юсюенден коночдиледеп махтуу себеле келеди, ата-аналарды алыгышла, ырыз-лык писмола, грамотала бериледи. Жаш аскер-чирибиз да бу иги төрөни аныгыры бардырыла деп ушакчам.

Аскер жаны бля кыурга сюйенелге

Кыбарты-Малк Республиканы аскер комиссариатынын Нальчик шахарда бляюноу Россей Федерацияны Кыоруулу министрствосуну эмда башха министрстволаны бля ведомстволаны бийик берген аскер окуу юйлерине 2017 жылда кирип окурга кандидатланын алыгандан сой-лоуну бардырды.

Окурга кириу бля бойламы соруулары болганса Кыбарты-Малк Республиканы аскер комиссариатынын Нальчик шахарда бляюноу келтире болушкыду. Аны аскер: КыМР, Нальчик ш., Вологирин ор., 26. Прый баш, барз, башчы комбете 14.00 сагаттан 17.00 сагатча дери 45-чи кабинетде бардырылды.

Кыошакь Влпим Берлу

Сабийлени эм жаш тѳлоно чыгармачылык дворецини Туризм эм краеведение бѳломо 1985 жылда ачылганды. Андан берип анга башчылык Гумаланы Мазирни жашы Борис этеди. Аны педагогика стажы отуз жылдан аспамды. Аскерде кыулык этгенден сора ол Кыбарты-Малкыр кырал университетни тарых-филология факультетин, жамуат усталыклары факультетини тау туризмини инструкторлары деген бѳломон тауусканды, тау туризмдин СССР-ни спортуну устасыды. Орта Азияда кѳп жолучулукта болгандын, университетни командасын анда эришмуге этгенди эм кеси да тау туризмден спортну усталыны мардасын толтурганды, анга бийик квалификациялык инструктор деген ат берилгенди.

Бизни бля ушагында ол республикада сабий туризм кысалай айныгыны юсонден хопорлайды.

Китаплага окыгуъанларына сейирлик жолучулукта тѳшюнедиле

- Борис Мазирович, бек алгын бо болм кыалай кыралганыны, ишлеп башлаганыны юсонден айтсагыз эди.

Алгын заманда Пионерлени двореци (бюгон Сабийлени эм жаш тѳлоно чыгармачылык двореци - авт.) кыошакь билим берген кеп профилини учуреджанына ишленгенди. Шендо да ол билим беру бля байламлы борчланы тамамлайды, аны профилилеринден бири уа ту-

да да бола тургандыла. Бюгонюккө республикада сабий туризм ючюн жангыз биз жууналыбыз.

- Сабий туризм - ол неди, сизге жюргөниле неге юйрендиле?
Ол кыошакь билим беруиню спецализацияланган стациялары да бар эди, анга сабий туризм кымылында кыралганды. 1985 жылда, дворец ишлеп башлаганды, аны ишчилери уа бизге кѳрѳюлгөндиле, сабий туризм бля байламлы иш да бизни боюнбузга салынганды. Алай не автотарк, не кепилешиле, не башка мюк бизге берилмөгөндү. Ол заманда туризм жаны бля эки буйлай учуредже кѳлпюк этеди дегендиле, алай, мени окумука кѳре, ала аз окуна эдиле. Буйлай торпюлене арда жылла-

да да бола тургандыла. Бюгонюккө республикада сабий туризм ючюн жангыз биз жууналыбыз.

да да бола тургандыла. Бюгонюккө республикада сабий туризм ючюн жангыз биз жууналыбыз.

онлары болган балала мында салынган борчланы тамамаллаплык тѳюйдюле.
Россеини туризминю нормативин толтуру ючюн 60 километрини кызын тау жолгадан, бир кечени турист базалда неда чатырыла кыалып, ѳтерге керекди. Маршруту ала картага кѳре кырайдыла. Чатырлары да кесери саладыла.

Башка айманда бу юйренулене ѳтѳне бир жерде да тас болуп тѳюйдюле, не торло болупла да жанларын сакталыпкыдыла, кесерин исси аш-азык бля жалчталыпкыдыла. Быйлада айтып кыоыйык, битеу бу ишле, сабийлени кѳркѳрусузулуктарынын сакталар ючюн, абдантаны башчылыккыларынды, МЧС-ни бля полициячылары биргерине бардырыдыла.

- Туризм, бюгонда тау туризм, спортну тюрпюлеринден бирине саналады. Спорт а эришмюсуз болмайды.

Хай, Биз да турист сѳлѳта, эришмуге кыраибыз. Анда сабийлик хазырлыкларындадан тышында, командада кыалай ишлепкыларын, бириклерин кѳрѳюргютерге да керекдиле. Нек дегенде туризм - ол спортну аслам адам кѳн-тѳншан тюрпюлеринденди. Мен сунгандан, бюгонюккө спортну коллектив тюрпюлерин айнытырга керекди, ала адамданы гитчелени бир берип болушуга юйретилде. Бюгонюгю жашауда уа ол бек керекди.

3-чю номерли шкода скалодром барды. Анда юйренулене, эришмуге да бардырабыз. Жѳрүлүгүн Бизне аскер скалодромда да ѳтдѳрѳбиз, эм иги оюга бюгонюккө андыдыла. Турпирени эсерлерине кѳре айырмалы сабийлере спорт разрядла да берилдедиле. Хорлаганланы окуг даражалы эришмуге элтичюкюз, ала да анда алай жерлере дайым чыгадыла.

- Борис Мазирович, азырнда коллективизгини юсонден да сагыснагыз эди.

- Бюгонюккө бизде 43 турист-краеведение бѳломо барды. Ала мында дворецеде эм школада да ишлейдиле. Педагогтарбыз сыйнамы, ишлерин тынгылы билген спецалистледила, араларынды алагуизмини, туризмини да ветеранлары бардыла, сора жаш адамла да келгендиле. Сѳз ючюн, абдан кыумдан Владимир Кучие битеу жашауун алыгинист лагерледила ѳтдѳрѳгенди, алагуизминден спортну устасына кандидатды. Нурби Мамитшев тау туризмден спортну устасыды, Жабелланы Келимат тау туризмден спортну устасына кандидатды.

Энди келгенден Моксаланы Тенгиз, Отарланы Зулфияр, Заур Макс, ѳчөлүгүн Хамитмурат хазырлаган командада эришмугеде ачыла болгандай турганыларын белгилерида.

Алай бля коллективизмге огурулу, билимди адамла киредиле, аланы барысын да сабийлере сыймеклик биркирдери.

Ушакыны КУЛЬЧАРЛАНЫ Зулфияр бардыганды.

Адабият

Сабий дуняны тазалыгы аны кѳре билгенге сауызгады

Гуртуланы Мариям, педагогика илмүланы кандидаты, сабийлге деп, аланы юсеринден кѳп жазады. Ол «Кыбарка-малкыр халкын сабий оюн фольклору», «Бешик жырла» деген киталпаны автурду.

Сабий дуняны тазалыгы, ажайыплыгы аны кѳре билгенге сауызгады. Мариямны бу кыска хопарчыклары окуучуланы ол хычыун заманга кыатардыла.

Ой-ой-ой! Башым тиюшп кыалады!

Халимат терекден тошген шапталпаны жѳя тургандай, аны курган арты бир бек кичинди. Шапталларын кырдк юсою салып, кызык кичиген жерин аймак кышкыды. Ол сѳзди: аны бармакчаларын тѳмбюрдѳ теректи кызыгызынанын ѳрге-энишге телгенин. Алай, кызыкчык терини эси алмады да, башы тепген сунду. Баш тебе-тебе турса уа, не болуруга болуугу? Халимат бѳлѳнѳ оюгуна ол ахырда энишге, жерге, «доп-деп тиюшп кыалырга ушайды.

Ой-ой-ой! Бусагат башым тиюшп кыалады!

Халимат теректен тошген шапталпаны жѳя тургандай, аны курган арты бир бек кичинди. Шапталларын кырдк юсою салып, кызык кичиген жерин аймак кышкыды. Ол сѳзди: аны бармакчаларын тѳмбюрдѳ теректи кызыгызынанын ѳрге-энишге телгенин. Алай, кызыкчык терини эси алмады да, башы тепген сунду. Баш тебе-тебе турса уа, не болуруга болуугу? Халимат бѳлѳнѳ оюгуна ол ахырда энишге, жерге, «доп-деп тиюшп кыалырга ушайды.

Эрте-эрте, бек эрте...

Халимат теректен тошген шапталпаны жѳя тургандай, аны курган арты бир бек кичинди. Шапталларын кырдк юсою салып, кызык кичиген жерин аймак кышкыды. Ол сѳзди: аны бармакчаларын тѳмбюрдѳ теректи кызыгызынанын ѳрге-энишге телгенин. Алай, кызыкчык терини эси алмады да, башы тепген сунду. Баш тебе-тебе турса уа, не болуруга болуугу? Халимат бѳлѳнѳ оюгуна ол ахырда энишге, жерге, «доп-деп тиюшп кыалырга ушайды.

Бир кыулакь кыулакь...

Халимат терекден тошген шапталпаны жѳя тургандай, аны курган арты бир бек кичинди. Шапталларын кырдк юсою салып, кызык кичиген жерин аймак кышкыды. Ол сѳзди: аны бармакчаларын тѳмбюрдѳ теректи кызыгызынанын ѳрге-энишге телгенин. Алай, кызыкчык терини эси алмады да, башы тепген сунду. Баш тебе-тебе турса уа, не болуруга болуугу? Халимат бѳлѳнѳ оюгуна ол ахырда энишге, жерге, «доп-деп тиюшп кыалырга ушайды.

Эрте-эрте, бек эрте...

Халимат теректен тошген шапталпаны жѳя тургандай, аны курган арты бир бек кичинди. Шапталларын кырдк юсою салып, кызык кичиген жерин аймак кышкыды. Ол сѳзди: аны бармакчаларын тѳмбюрдѳ теректи кызыгызынанын ѳрге-энишге телгенин. Алай, кызыкчык терини эси алмады да, башы тепген сунду. Баш тебе-тебе турса уа, не болуруга болуугу? Халимат бѳлѳнѳ оюгуна ол ахырда энишге, жерге, «доп-деп тиюшп кыалырга ушайды.

Бир кыулакь кыулакь...

Халимат терекден тошген шапталпаны жѳя тургандай, аны курган арты бир бек кичинди. Шапталларын кырдк юсою салып, кызык кичиген жерин аймак кышкыды. Ол сѳзди: аны бармакчаларын тѳмбюрдѳ теректи кызыгызынанын ѳрге-энишге телгенин. Алай, кызыкчык терини эси алмады да, башы тепген сунду. Баш тебе-тебе турса уа, не болуруга болуугу? Халимат бѳлѳнѳ оюгуна ол ахырда энишге, жерге, «доп-деп тиюшп кыалырга ушайды.

Бир кыулакь кыулакь...

Халимат терекден тошген шапталпаны жѳя тургандай, аны курган арты бир бек кичинди. Шапталларын кырдк юсою салып, кызык кичиген жерин аймак кышкыды. Ол сѳзди: аны бармакчаларын тѳмбюрдѳ теректи кызыгызынанын ѳрге-энишге телгенин. Алай, кызыкчык терини эси алмады да, башы тепген сунду. Баш тебе-тебе турса уа, не болуруга болуугу? Халимат бѳлѳнѳ оюгуна ол ахырда энишге, жерге, «доп-деп тиюшп кыалырга ушайды.

Эрте-эрте, бек эрте...

Халимат теректен тошген шапталпаны жѳя тургандай, аны курган арты бир бек кичинди. Шапталларын кырдк юсою салып, кызык кичиген жерин аймак кышкыды. Ол сѳзди: аны бармакчаларын тѳмбюрдѳ теректи кызыгызынанын ѳрге-энишге телгенин. Алай, кызыкчык терини эси алмады да, башы тепген сунду. Баш тебе-тебе турса уа, не болуруга болуугу? Халимат бѳлѳнѳ оюгуна ол ахырда энишге, жерге, «доп-деп тиюшп кыалырга ушайды.

Бир кыулакь кыулакь...

Халимат терекден тошген шапталпаны жѳя тургандай, аны курган арты бир бек кичинди. Шапталларын кырдк юсою салып, кызык кичиген жерин аймак кышкыды. Ол сѳзди: аны бармакчаларын тѳмбюрдѳ теректи кызыгызынанын ѳрге-энишге телгенин. Алай, кызыкчык терини эси алмады да, башы тепген сунду. Баш тебе-тебе турса уа, не болуруга болуугу? Халимат бѳлѳнѳ оюгуна ол ахырда энишге, жерге, «доп-деп тиюшп кыалырга ушайды.

БИБЛИОТЕКА ИШ

Маганагарын тас этмегендиле, сурам барды

Арт жылда, жашуагы интернет терен сингенди, ол адам улусун акылдын кесине бурганды. Кѳп сорууларына анда жууап табса, аны амаллары кѳндю.

Андан сора да, электрон китала да бардыла. Ала бля ишлеген женил кѳрѳюнеди. Кѳп кыыйын салынып чыккын китапха эс бурбу бюгонюккө уа кыла болуп? Андан бир хопар билейик деп, бек уллу таулу элибиз Хасанияга барам.

Аны эл библиотекасы Маданият юйюнде орнатылынды. Ариу тап жасалган отуолада миниле бля китала тапкыла тѳмбюрдѳ. Кѳпден бери да аны таматасы Улбашланы Асиятды. Бери келгенге бет жаркылык тѳбюди. Излеген чыгармаларын кыолаарына терк тутурады. Мында компьютер да барды. Бир-бир окуучула аны хайыры бля жуушарын тамамаладыла. Анда дерслерин этгенде да аз тѳюйдюле.

Жылын ичинде бери минден артык окуучу келеди, аланы араларында абданла, жаш адамла да. Школчула уа экзаменлени кѳзюиринде аслам болдыла. Басма изданилырга, адабият сыймеклик юйдѳн, сабийлик берген башланды. Усталырга атып кыоыйла, атала-анала да юйретерге керекдиле бу жаны бля. Китала адамны акылын, оюмун, культураны ѳсдѳрѳюрге себѳллик этгенин аныгытырга, «деди ушагыбызда Асият.

Жаш кыузаруучуланы бѳломода Россеини жаш туризминю нормативин толтурдыла. Анда гитчелени кюнню халына эм барганын жерлерини энчиликтерине кѳрѳтѳт кийирге, биринчи медицина болушук этерге, таулагыа ѳрлерге юйретилде.

Жаш кыузаруучуланы бѳломода Россеини жаш туризминю нормативин толтурдыла. Анда гитчелени кюнню халына эм барганын жерлерини энчиликтерине кѳрѳтѳт кийирге, биринчи медицина болушук этерге, таулагыа ѳрлерге юйретилде.

Жаш кыузаруучуланы бѳломода Россеини жаш туризминю нормативин толтурдыла. Анда гитчелени кюнню халына эм барганын жерлерини энчиликтерине кѳрѳтѳт кийирге, биринчи медицина болушук этерге, таулагыа ѳрлерге юйретилде.

Жаш кыузаруучуланы бѳломода Россеини жаш туризминю нормативин толтурдыла. Анда гитчелени кюнню халына эм барганын жерлерини энчиликтерине кѳрѳтѳт кийирге, биринчи медицина болушук этерге, таулагыа ѳрлерге юйретилде.

Жаш кыузаруучуланы бѳломода Россеини жаш туризминю нормативин толтурдыла. Анда гитчелени кюнню халына эм барганын жерлерини энчиликтерине кѳрѳтѳт кийирге, биринчи медицина болушук этерге, таулагыа ѳрлерге юйретилде.

Жаш кыузаруучуланы бѳломода Россеини жаш туризминю нормативин толтурдыла. Анда гитчелени кюнню халына эм барганын жерлерини энчиликтерине кѳрѳтѳт кийирге, биринчи медицина болушук этерге, таулагыа ѳрлерге юйретилде.

Коркыс

Тарыхны, адет-тѳрелени теренирек билирча

«Светые заступники Руси» деген сабий чыгармачылыкны битеуроссей фестиаль-конкурс оркомитет Дмитрий Донскоиню бля Евдокия Московскаяны юйюрлерине жораланган конкурс бардырылары юсонден билдиреди.

«Светые заступники Руси» деген сабий чыгармачылыкны битеуроссей фестиаль-конкурс оркомитет Дмитрий Донскоиню бля Евдокия Московскаяны юйюрлерине жораланган конкурс бардырылары юсонден билдиреди.

«Светые заступники Руси» деген сабий чыгармачылыкны битеуроссей фестиаль-конкурс оркомитет Дмитрий Донскоиню бля Евдокия Московскаяны юйюрлерине жораланган конкурс бардырылары юсонден билдиреди.

ОСМАНЛАНЫ Хыиса.

Көп накышланы бла оюуланы сыйындырганды кесине

«Элбрус» издательства бусаагыз чыкканналы прасында бир энчи китап барды – «Юрналистты декор в традиционном искусстве» пророкчызы Балчишев. Аны автору Солтанлы Муродини кызы Аминатды - Къабарты-Малкъар кырал университетин «Прикладное искусство» факультетини устазы.

Ал сёздөнө жаш алим бир бири бла байламлыкъ жырогөн халкыны жашуу халлары, ол санда маданияты да бир бирден байыкчалы, төрлене барганналы айтады. Шимал Кавказны культураны автохон номад цивилизацияга дегенде деңгеле, төрк миллеттеде, болган накыш, оюу, тамга искусствоны тагылары гуннадан, аланладан келгенде деген оюму тирозлоно ушанмадыла. Бу бирде аны терге окуна санайдыла.

Ол алай неңди десенг, баям, малъарыланан, къарачайлыланан, къумукчуланан алгышы булгар тайпала бла

да, төрлени байлыкларыбызга кыайты, эсийде, кыаныбызда кыалган культура казанбыны кыайтары жамаатын тынчтай-маз итинуюлук кылады. Шимал Кавказ тохтамаган урушланы жериди. Былай болумда уа адамны акылы биятотода бек излейди ызын, энчилигин сакълауу. Ол аны эсине тойрегип турдады.

Тамга искусство хар бир гичке халкыны да халкынын сакълаган бир шарты. Хар бир оюуну, накышны кесини энчи мағанасы барды.

Китап көк бөлүмдөн кыралды. Биринчи бөлүм – «Къарачайлыны бла малъарыланан тамга декорларын генезиси»; экинчи бөлүм – «Къарачай-малкъар орнаменти төрели семантикасы»; ючюнчю – «Къарачайлыны бла малкъарыланан харекет дуйналарын айнуунда орнаменти мағанасы».

ДЗАХМЫШЕВ Каральби Саладинович

Къабарты-Малкъар Республиканы сыйлы артисти Дзахмышев Каральби Саладинович тегенди.

Каральби Саладинович жыйрма жылдан артыкъ заманы «Кабардинка» кырал академиялы тегсе ансамблде ишленген. Ол аны фахмулу солистеринден бири эди. 1967 жылда аты айтылган коллектив бла бирге Дзахмышев Суданда гастрольда болганды. 1968 жылда – Мароккода, Алжирде, Тунисде, Ливияда. 1972 жылда Австралияга, Тасманияга, Латин Американы кыралларны, Европаны онбир кыралында да барганды.

Ол педагогика иш бла да тире кошоршоды, кесини сынамындан, билиминден, усталыгындан Къабарты-Малкъар Республиканы Култура министростосу, «Кабардинка» кырал академиялы тегсе ансамбль, «Балкария» фольклор-этнография кырал тегсе ансамбль, Налчык шахар округу жер-жерли администрациясы.

жаш тегсеучолеге юлош эте. Жашаууну ахыр жыйрма жылында Кенжени Маданият койдө тегсеу ксаууму башчысы болганды.

Каральби Дзахмышев Къабарты-Малкъар Республиканы тегсеу искусствоуну айнууну уллу кыйлын салганды. Аны юсюндөн жарыкъ эсгериле ой койргендени, биргесине ишленген нөглерини, тенглерини, жуукчуларын жюреглеринде ёмюрге сакъланарыкчыдыла.

Къабарты-Малкъар Республиканы Култура министростосу, «Кабардинка» кырал академиялы тегсе ансамбль, «Балкария» фольклор-этнография кырал тегсе ансамбль, Налчык шахар округу жер-жерли администрациясы.

Шухматла Шухлюккуну турнири жылдан-жылга кючленеди

Зольск эм Элбрус району пенсиячыларны союзылары араларында шухлюкк байламлыккыла жылдан-жылга кючлене бардыла. Аланы кеслерини заманларында организациялы башчылары Шафиг Урусмамбетов бла Тейпеланы Шаухал тохташдырганды.

Бу эки районда абаданналы араларында шахматпадан эршиуле кезиу-кези бардырыладыла. Бытырдан бери уа ала Зольск райондан урунууну ветераны Надир Шогеновну хурметине жораландыла. Ол спортну бу торлюскен бек сыйгенди, турнирлени кыраганды, командаларны кагитаны болуп, кеси да ойнаганды. Шухуларыны, ахуларыны эсерлеринде ой жуаш, эки адамча кылапанды.

Быйыгы турнир а абадан

адамны айлыгыны чеклеринде Тырынуууну В.А. Губанов атлы «Геолог» спорт-саулук кючлеу комплексинде ёдюрюлгендиле. Тейпеланы Шаухал, жыйылганлы ахгышлай, Надир Шогеновну эстергенди. Андан сора эриулерде да башланганды.

Эсетелге кере, биринчи жерни Хабиб Котов алганды. Экинчиге Хазретали Докшов чыкканды. Ала окиси да Зольск райондандыла. Элбрус райондан Михаил Мусатов а ючюнчю болганды. Алай бла тегсекоманда зачётда да кыонаккы хорлапгандыла, кубок да алага берилгенди. Нем иги шахматчыла уа дагында грамотла, макардыла, ахча бла да саулапгандыла.

Абаданналы Элбрус району башчысы орунбасорлары Атакуяны Руслан, Мувед Ау-

Транспорт прокуратура Бузукълуккыла кетерилгендиле

Асамлы информация органла Налчыкде Кешоков-Шарданов эмда Ахсов-Киров орамла бирге кюшулгун жердеде темир жолга тапсы халдадыла деген тарыккыла басмаланнганлары бла байламлы шахарны транспорт прокуратура темир жол транспорт кыркыусулуккы жальчытыга бурулган законла кылай толтурулганла-

рын озөгенди. Материалда белгиленген кемчиликте тюз болгандары тохташдырылганды. Темир жолланы техника болумлары изилдеге келишменгерди ачыкланганды, о а авариялагыла себеплик этере болукчу.

Законлагы этилген бузукълуккы кетерип мурат бла темир жолланы тапандырууга жууалы Прокладнаны дистанция жоллары компанияга тийишли эсгертилге этиленгенди. Налчыкчи транспорт прокуратура ала кылай толтурулукларыны контрольга алганды.

Руслан ЖЕМУКОВ, Налчыкчи транспорт прокуратура, юстицияны таматасыны кенгешчиси.

ФУТБОЛ Талпынулулкыла жетдиргенди муратларына

Футболну миллет лигасыны озгосенизи турунда «Спартак-Налчык» кеси маданында «Сибирь» бла ойнаганды эки 1:1 эсеп бла хорлапганды, деп билдирди клубну пресс-бюсындан.

Кадрла бла чурумла болганы ючюн майданда командалыны сыны халда кыралган ксаууму ойнаганды. Чабууулары элиу Ахмедовну боюнуну салынганды, алгы бу борчун толтурган Магомед Гугуев а чабуууну ахырында турганды.

Арагы Шариф бла Богатырёвну (аңга дисквалификация этилген эди) орунлары Никита Дроздов бла Азат Багмаров чыктырганды. Азамат баш командалыны саянда эрттен бери да эримеген эди. Алай бу къадар торленуилеге да кырамал, нальчиклик бек тири эдиле. Ала чабуууларыны кыайсы жанындан да - флаңгладан, майданы арасындан да - тап бардыгандыла.

Бир бирин айтыпал, кыаты байламлыкыда ойнагыларны хайырчында кыонаккыла хорларга умутларын толтурууга аз да оң бермегендиле. Отоңуууну минута Алим Каркаевны пасын тап хайырланды, Аслан Дашев башы бла биринчи голну урганды. Биринчи тайм 1:0 эсеп бла бошылганды.

Экинчи таймда да бизникле кызылууларыны селейтенгендиле. Маков бла Ахмедов, тап комбинацияла кырап, «Сибирьни» штрафнондан ёткендиле.

Чаршле Озгёган кезиу жетишмилли болганды

Республикалы ипподромда сыймалы спортчула ойнадыла. Алай бизникле бу маңчы аман ёдюрюлгендиле, жангы райоң ахырында голну жибергенди иги болмады. Командабызга ызарыма.

«Сибирьни» баш тренери борчун толтурган Сергей Кирсанов: «Мен бек алгылайла. Баям, аланы кыатарга итинуюлуклары улурук эди. Бу эсеп мени жартыханды. Оюн биз умут этгенча бармаганды. Бу жол биз хорламга тийишли тойол эдик».

«Спартак-Налчык» командалыны саянда ойнаганды: Ангипов, Маков, Собиров, Дашев, Муратов, Каркаев (Войков, 85), Балкоров (Марченко, 54), Крамаренко (Кузнецов, 89), Дроздов (Мухаммад, 68), Ахмедов, Гугуев.

«Сибирь»: Цыган, Магалъ (Мищенко, 36), Качан, Макаренко, Плопа, Гладышев, Глушков, Беслизотов (Азаров, 46), Андреев, Чеботару, Волков (Белыев, 57).

- Башха командада былай ойнагандыла:**
- Балтика - Факел 0:0
 - Тосно - Тамбов 2:0
 - Динамо - М - Сокол 1:1
 - Спартак-2 - СКА-Хабаровск 2:0
 - Енисей - Шинник 1:3
 - Пун-Энергия - Химки 2:0
 - Волгарь - Мордовия 1:2
 - Зенит-2 - Кубань 0:1
 - Нерфхимик - Томьск 0:1
 - Спартак НЧ - Сибирь 2:1

КУЛЬЧАЛАНЫ Зульфия. Бизни корр.

Тинтуле Газны урлагандылары - жууапха

Чегем шахарда энчи иели мюлкледен биринде табыгъат газны хайырланганы ючюн заманында хакты тейлемей турганыны салтаундан отлук барганы ызы кесерге тошгенди. Болсада мюлк башчы борчун төлер орунуна, бийик басмылы газ быргыдан көк отлуккы законсу урлап турганды.

Чегемде Набережная орамдагы куюшу керекле чыгарганы цехини иеси газны хайырландыда жюргюген жорукларыны кыркыусулуккы сакъламай, жер тобуо бла барган уллу басмылы газ ызы бууганды. Андан тышында уа, быргыла-

ны бир бирге тийишлесе чабуулган кыюоп, андан кытулган газ, атылып чеге жетип, уллу кыркыу салып турганыны ачыкланганды.

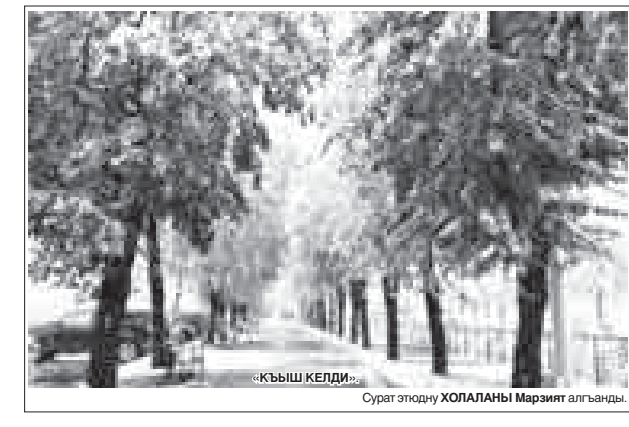
Району табыгъат газ сактан службасы болуму тюзтири ючюн алжаусу мадарла этгенди. Шахарны жамааты да кыруулу керекле чыгарганы молк башчыны жакылтканы хетасындан иги кесек заманга көк отлуккы кылапанды.

Уручулукну бу торлюсю республикабыны тийресинде биринчи жер тобемеди. Налчыкче газ кошоген службасыны отлук барганы быргыларын сакълау бөлүмюню таматасы

Рустам Гергов айтханга керө, 2016 жылда табыгъат газ барганы быргылага законсу кышулгун 14 энчи иели мюлк ачыкланганды.

Чегемде болган иш бла байламлы нызам сакълачула тинтуле бардыргандыла. Энди бу молкно меси газ быргылага законсу кышулганы, отлуккы урлап хайырланды турганы ючюн да жууапха тартылкыды. Аны жазасы уа, табир тегене бла кыалмай, Конституция бла берилген баш эркинликтери, бек азындан, алты жылга дери сыйырылырга боллукчула.

Бизни корр.

«КЫШ КЕЛДИ». Сурат этюдну ХОЛЛАЛАНЫ Марзип алганды.

Концерт Жарыкъ макъамла, жюрекке жеткен ажайып жырла

Класика макъамлары сыйгени Россей Федерацияны бла Къабарты-Малкъар Республиканы Култура министростору Симфония музыканы Юрий Теймиров аты башчыны колкыла орапы фестивалына чыкардыла.

чекеринде аты айтылган австриялы жырчы Урсула Ленгмайер концерти кырууладыла. Программага дуняа классика музыканы шедеврлер киредиле.

Сорулары болганыа бу телефон номерле сөлшисиле: 77-42-08, 40-31-49.

2016 жылы 28 октябринде 18.30 сагъатда Кырал музыка театра фестивалы

<p>Баш редактору орунбасары ТЕКУЛАНЫ Хауа</p> <p>РЕДКОЛЕГИЯ: АТТАЛАНЫ ЖАМАЛ (баш редактор) ЖАНГОРАЗАЛАНЫ Нахабат (баш редактору орунбасары) ТОКЪЛУЛАНЫ Борис (жууалы секретары) МОКЪАЛАНЫ Зуура (култура бөлүмю таматасы) ТИКАЛАНЫ Фатима (жамауат-политика жашуу бөлүмю таматасы)</p>	<p>ТЕЛЕФОНЛА: Редактору примой: 42-63-01. Баш редактору орунбасары - 42-38-21, 40-04-82. Жууалы секретары - 42-66-85. Секретариат - 40-93-42, Корреспонд - 42-63-52.</p> <p>РЕДАКЦИЯНЫ БЕ.ПОМ.ТЕРИ: Жамауат-политика жашуу - 42-24-02, 42-67-68. Култура - 42-75-82, 42-66-76. Социалдык-экономика - 42-46-72, 40-59-18. Жангылыккыла эм спорт - 40-39-93, 42-66-71. Окуучула бла байламлыккыла жорюктю эм реклама - 42-37-94. Эм кереметтедик - 42-68-72. Тизмачыла - 40-28-97, Бухгалтерия - 42-30-87. Операторла - 40-28-49, 42-39-65.</p>	<p>Редакция авторла бла кыагыт жорюктюмөн. Кюлж жамаатыла речиси этимейди эм ала арга кыайтарымайдыла.</p> <p>Газетте басылганын материалда айтылган оюмла редакцияны жолу бла келешекке боллукчула. Ала айтылган хар зат ючюн Россей Федерацияны Басмаы юсюндө законун тийишлиликке материалды авторлары кесерди жуушумдыла.</p> <p>Редакция авторлардан 400 гечти тизгенди (машина бла жазылган 5-6 бет) келино аймады.</p> <p>Газет Басмаы эм асыамы информацияны эркинликтери кыруулу жаны бла Къабарты-Малкъар регион инспекцияда 1994 жылда 14-июньда регистрация этигенди.</p> <p>Регистрация номер — 0066. Индекс — 51532</p>	<p>Газетти басмагы КМР-ин Басма эмда асыамлы коммуникацияла жаны бла кыакар комитетини компьютер службасы хазыр этгенди.</p> <p>Газет «Тетраграф» ООО-ну типографиясында басмаланганды. Налчык шахар, Ленин аты проспект, 33</p> <p>Газетте ислерине тапандыруу ючюн КМР-ин почта сызыны федеральный Управленикы жуушуды. Телефонла: 76-01-28, 76-01-10</p> <p>Газеттеги роиннага салгы ючюн КМР-ин «Успешная» акционер общество жуушуды. Телефон: 42-49-34</p>	<p>Номерге графикте керө 19.00 сагъатта кюл салынганды. 20.00 сагъатта кюл салынганды</p> <p>ГАЗЕТНИ НОМЕРИ ЧЫГАРГАНЛА: Текуяны Хауа - дежурий редактор, Кесенинаны Зульфия - жууалы секретарыны орунбасары, Зезаланы Лида - (1,2-чи бетте), Гелданы Валентина (3,4-чи бетте) - корреспондент.</p> <p>Тиражи 2100 экз. Заказ № 1642 Багыса 10 сомду.</p>
--	---	---	---	---